

Õiguskantsler

Risto Lindeberg
Lüganuse Vallavolikogu
Andrea Eiche
Lüganuse Vallavalitsus
valitsus@lyganuse.ee

Teie 24.09.2020 nr

Meie 30.09.2020 nr 7-5/201553/2005289

Kohalik rahvaalgatus

Lugupeetud volikogu esimees ja vallavanem

Lüganuse valla elanik palus õiguskantsleril kontrollida, kas vallaelanike poolt 25.06.2020 esitatud volikogu otsuse („Arvamuse andmine Lüganuse lubjakivikarjääri maavara kaevandamise loa taotluse ja otsuse eelnõu kohta“) [eelnõu](#) on menetletud õiguspäraselt.

Leian, et vallavolikogu ja -valitsus ei ole selle volikogu otsuse eelnõu menetlemisel järginud [kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) (KOKS) §-s 32 sätestatud tähtaegu ega ole seega taganud algatuse esitajatele põhiõigust heale haldusele ([Eesti Vabariigi põhiseaduse](#) § 14).

Palun vallavolikogul võimalikult kiiresti eelnõu arutusele võtta ja teha selle kohta otsus ([õiguskantsleri seaduse](#) § 35¹), teavitades otsusest ka õiguskantslerit. Palun vallavolikogul ja -valitsusel edaspidi järgida seaduses sätestatud tähtaegu.

I. Tähtaegade järgimine

KOKS § 32 reguleerib õigusaktide algatamise õigust ehk kohalikku rahvaalgatust (§ 2 lg 2 p 2). Selle paragrahvi 1. lõike kohaselt on vähemalt ühel protsendil, kuid mitte vähem kui viiel hääleõiguslikul valla- või linnaelanikul õigus teha kohaliku elu küsimustes valla- või linnavolikogu või -valitsuse õigusaktide vastuvõtmiseks, muutmiseks või kehtetuks tunnistamiseks algatusi, mis võetakse arutusele hiljemalt kolme kuu jooksul. Sama paragrahvi teise lõike kohaselt esitatakse algatus valla- või linnavalitsusele vastava eelnõuna, millele lisatakse allkirjadega varustatud algatuse esitajate nimekiri. Kui algatatud küsimus kuulub volikogu pädevusse, esitab valitsus selle ühe kuu jooksul volikogule lahendamiseks koos omapoolse seisukohaga. Paragrahvi 3. lõige annab algatuse esitajate esindajale õiguse osaleda algatuse arutelus volikogus või valitsuses.

25.06.2020 on Lüganuse valla dokumendiregistris registreeritud [rahvaalgatus eelnõu lisamiseks volikogu päevakorda](#), millele on lisatud 111 allkirja, s.o 1,3% vallaelanikest (seisuga 01.06.2020)¹.

¹ Seisuga 01.06.2020 elas Lüganuse vallas 8396 elanikku, - Vt [s%2Fview&_49_groupId=119037&_49_privateLayout=false](#) (28.09.2020).

Kuna seaduse järgi tuleb lähtuda valla hääleõiguslike elanike arvust, on see protsent seega veelgi suurem.

Vallavalitsus pidanuks otsuse eelnõu koos oma seisukohaga esitama volikogule lahendamiseks hiljemalt 26.07.2020 (KOKS § 32 lg 2 ls 2; kuudes arvutatava tähtaja tähtpäeva saabumise kohta vt [tsiviilseadustiku üldosa seaduse](#) § 136 lg 3; haldusasja võimalikult kiire menetlemise nõude kohta vt [haldusmenetluse seaduse](#) (HMS) § 5 lg 4), kuid tegi seda 29.07.2020 (vt Lüganuse Vallavalitsuse 29.07.2020 istungi päevakorrapunkti nr 6 [lisa](#)).

Volikogus pidanuks otsuse eelnõu arutelu algama hiljemalt 26.09.2020 (KOKS § 32 lg 1), kuid 24.09.2020 volikogu istungi päevakorras seda küsimust ei olnud.

Puuduvad andmed selle kohta, et valitsus ja volikogu oleksid algatuse esindajat teavitanud volikogust sõltumatutest kaalukatest asjaoludest, mis õigustanuks menetlustähtaja ületamist.

II. Muud küsimused

1. 17.09.2020 otsustas volikogu eestseisus (poolt 3, vastu 2, erapooletu 1) kohaliku rahvaalgatuse korras esitatud eelnõu volikogu istungi päevakorra projekti mitte panna. Seda (volikogu esimehele soovituslikku) otsustust põhjendati sellega, et „volikogu on seda küsimust juba arutanud ja uuesti arutamiseks ei ole vajadust“ ning küsimus tuleks jätta Keskkonnaameti otsustada (Lüganuse Vallavolikogu eestseisuse 17.09.2020 koosoleku [protokoll](#) p 2).

Volikogus 23.04.2020 toimunud arutelu (Lüganuse Vallavolikogu 23.04.2020 istungi [protokoll](#), p 9), ei muuda valla kohustust KOKS § 32 alusel esitatud õigusakti eelnõu korra kohaselt menetleda.

2. Õiguskantsler ei hinda kõnealuse otsuse eelnõu õiguspärasust, see on vallavalitsuse ja –volikogu ülesanne. See, et kohaliku omavalitsuse arvamus kaevandamisloa taotluse menetluses on menetlustoiming, ei takista praegusel juhul KOKS § 32 kohaldamist (avar tõlgendus). Tuleb arvestada KOKS § 32 kehtestamise aega (1993. a-l ei olnud HMS-i), menetlustoimingu ja eelhaldusakti eristamise keerukust, normi eesmärki (kohalike elanike ühiskondliku aktiivsuse ja nende kaasamise edendamise) ning maavara kaevandamise probleemistiku kaalukust kohalikule kogukonnale.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise